

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące podmiotu ubiegającego się o wpis

nazwa inicjatywy	15 lat kształtowania świadomości obywatelskiej w Puszczykowie
nazwa podmiotu	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczykowa
dokładny adres	ul. Grunwaldzka 7
gmina	Puszczykowo
powiat	poznański
województwo	wielkopolskie
telefon	61 8133 078
adres strony internetowej	www.puszczykowo.info.pl
faks	61 8133 078
adres e-mail	kurierpuszczykowski@o2.pl

2. Charakter podmiotu

Obywatele zorganizowani (zaznacz):

- w radach i komitetach utworzonych przez władze publiczne
- w radach i komitetach zorganizowanych z inicjatywy mieszkańców
- zebraniach wiejskich i sołectwach
- w organizacjach pozarządowych
- nieformalnych grupach obywatelskich
- indywidualne osoby

3. Rodzaj(e) podjętych działań na rzecz realizacji potrzeb społeczności lokalnej (zaznacz):

- realizacja zadań publicznych na zlecenie władz lokalnych
- działalność charytatywna i opiekuńcza
- działalność edukacyjna i wychowawcza
- działalność wspierająca rozwój społeczności lokalnej
- działalność na rzecz podniesienia warunków życia
- działalność na rzecz zachowania i rozwoju lokalnych wartości kultury i tradycji

4. Przedmiot działalności

Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczykowa od 15 lat aktywnie uczestniczy w życiu Puszczykowa. Od początku istnienia jest wydawcą „Kuriera Puszczykowskiego”, niezależnej, bezpłatnej gazety mieszkańców, docierającej do każdego domu, informując o najważniejszych wydarzeniach w mieście. W okresie swojej działalności podjęło około 40 inicjatyw lokalnych na rzecz integracji mieszkańców, dbałości o zachowanie i estetykę przestrzeni publicznej, promowania historii i dziedzictwa kulturowego, czy ochrony środowiska naturalnego. W 100% opiera się na działalności wolontariuszów.

5. Opis działań

Trudno w syntetyczny sposób opisać 15 lat działalności Stowarzyszenia. Praktycznie każde z podjętych działań mogłoby być przedmiotem oddzielnego wniosku. Najbardziej znaczącą i najdłużej trwającą inicjatywą jest założenie w 1999 r. i wydawanie do dzisiaj, redagowanego przez wolontariuszy miesięcznika „Kurier Puszczykowski”, niezależnej gazety mieszkańców, która dociera bezpłatnie do każdego domu. Przedstawiamy również inne inicjatywy lokalne, które w naszym przekonaniu, miały rzeczywisty wpływ na zagospodarowanie przestrzeni publicznej, zmianę estetyki, dbałość o dziedzictwo historyczne i kulturowe Miasta oraz były „inwestycją” w rozwój postaw obywatelskich i budowanie kapitału społecznego.

Genezą powstania Stowarzyszenia Przyjaciół Puszczykowa (SPP) był brak zgody obywateli Puszczykowa na zawłaszczanie przestrzeni publicznej przez ówczesne władze Miasta. Przez 5 lat we współpracy ze stowarzyszeniem ekologicznym „Salamandra” SPP walczyło przeciwko zamierzeniu przekształcenia lasu komunalnego w teren działalności mieszkaniowej lub gospodarczej.

Puszczykowo jest niespełna 10 tysięcznym miasteczkiem położonym nad Wartą i okolonym Wielkopolskim Parkiem Narodowym. Od początku 20 wieku pełniło rolę podpoznańskiego kurortu, słynąc zarówno z urozmaiconego, polodowcowego krajobrazu, unikatowego klimatu jak i willowej, głównie letniskowej zabudowy. Ważnym elementem charakteryzującym Puszczykowo były zawsze rozległe, pięknie utrzymane ogrody, dzięki czemu Puszczykowo zyskało przydomek Miasta-ogrodu.

Okres transformacji w Puszczykowie przyczynił się z jednej strony do wielu pozytywnych zmian, takich jak komunalizacja mienia państwowego czy zwrot własności prywatnej, jednak z drugiej był początkiem procesu gwałtownej, niekontrolowanej urbanizacji. Brak strategii rozwoju Miasta oraz wykreślenie w 1999 roku ze „Studium zagospodarowania i uwarunkowań przestrzennych” zapisu o turystycznej funkcji Miasta spowodowały, że przestrzeń miejska stała się towarem i w krótkim czasie, wiele atrakcyjnych przyrodniczo terenów zostało przekształconych w działki budowlane. Tego typu działania wywołały protesty mieszkańców w obronie środowiska i krajobrazu, z których wiele zakończyło się sukcesem.

Działania SPP zapewne nie byłyby tak skuteczne, gdyby nie możliwość komunikacji z mieszkańcami poprzez założoną w 1999 roku gazetę „Kurier Puszczykowski”, która miała być jednym z narzędzi wspomagających realizację celów działalności Stowarzyszenia.

Były to między innymi:

- troska o dobro i rozwój wspólnoty mieszkańców Puszczykowa, w tym obrona słusznym interesów osób, rodzin grup społecznych,
- podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej
- dbałość o dziedzictwo kulturowe wspólnoty lokalnej
- upowszechnianie wiedzy obywatelskiej i propagowanie postaw obywatelskich a także działań wspomagających budowę i rozwój demokracji,
- podejmowanie działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami
- wspieranie działań dotyczących ochrony środowiska.

Przedstawiamy działania SPP dzieląc je zgodnie z przyjętą we wniosku typologią. Pozwalamy sobie jednak połączyć działalność na rzecz podniesienia warunków życia i wspierania rozwoju społeczności lokalnej - w jedną kategorię - ponieważ w naszym odczuciu one wzajemnie się przenikają. Zmieniliśmy również kolejność ich prezentacji zaznaczając w ten sposób wagę różnych przedsięwzięć i ich znaczenie zarówno dla rozwoju społeczności lokalnej jak i dla samego Stowarzyszenia.

A. Działalność na rzecz podniesienia warunków życia i wspierająca rozwój społeczności lokalnej

Była to wielokrotnie działalność interwencyjna związana z dbałością o prawidłowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej, estetykę Miasta, przeciwdziałająca uciążliwym inwestycjom, działalność porządkowa, inwestycyjna, strażnicza związana z monitorowaniem pracy władz samorządowych ale jednocześnie integracyjna, ułatwiająca wymianę poglądów, kształtująca świadomość obywatelską i wspomagająca budowę i rozwój demokracji lokalnej

- 1) Sprawa obrony lasu, na którego terenie mogła rozwinąć się działalność gospodarcza i mieszkaniowa była pierwszym spektakularnym działaniem Stowarzyszenia, która rozpoczęła okres kilkunastoletniej „pracy u podstaw”, informowania o potrzebach mieszkańców i ich prawach, występowania w obronie mieszkańców oraz reprezentowania ich opinii wobec władz Miasta, szczególnie dotyczących wykorzystania przestrzeni publicznej i ochrony środowiska (1999-2003). Finałem wieloletniej troski o czystość i zagospodarowanie lasu przy ul. Mazurskiej była podjęta przez SPP w 2011-12 r. inicjatywa lokalna, wsparta finansowo przez Burmistrza Miasta. Przez wiele kolejnych lat mieszkańcy, członkowie SP sprzątali „uratowany” las, by w końcu, w odpowiedzi na zapotrzebowanie rodzin z dziećmi, a także seniorów i przy współpracy wielu organizacji

- i wolontariuszy (UM, ZHP Ochotnicza Straż Pożarna) przystąpić na polanie lasu do projektu budowy placu zabaw i rekreacji (slajd nr 5 i 6 prezentacji).
- 2) Wsparcie kilkuletniego protestu mieszkańców (2002-2006) w sprawie lokalizacji stacji benzynowej i inicjatywa zagospodarowania skarpy widokowej, na której miała stanąć stacja benzynowa na miejsce wypoczynku (slajd nr 7 prezentacji).
 - 3) Interwencja i lobbying (zebranie ponad 900 kart z podpisami) w sprawie utrzymania rekreacyjnego charakteru Zakola Warty (2004 -2007) (slajd nr 8 i 9 prezentacji).
 - 4) Wsparcie protestu mieszkańców przeciwko poszerzeniu o następne dwa pasy ruchu drogi wojewódzkiej 430 przecinającej Puszczykowo, jako zagrażającej bezpieczeństwu mieszkańców i degradującym środowisko przyrodnicze (2006 do teraz).
 - 5) Wsparcie mieszkańców w protestach przeciwko budowie marketów wielkopowierzchniowych w dwóch rejonach Puszczykowa, jako obiektów zwiększających natężenie ruchu kołowego , degradujących przestrzeń publiczną i zagrażających działalności drobnego handlu, (od 2011 r. do chwili obecnej)
 - 6) Wielokrotne sprzątnięcie zaniedbanych peronów dworca PKP w Puszczykowie we współpracy z harcerzami (2006-2010) (slajd nr 11 i 12 prezentacji).
 - 7) Zorganizowanie kilku debat publicznych na temat przyszłości rozwoju i określenia charakteru Miasta z udziałem mieszkańców, architektów i urbanistów (2006) (slajd nr 7 prezentacji).
 - 8) Partnerstwo w Projekcie „ Dialog w gminach Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego realizowanego przez Stowarzyszenie Partnerzy dla Samorządu i Fundację Demokracji Lokalnej (2005-2006) i uczestnictwo w budowaniu strategii rozwoju Mikroregionu.
 - 9) Aktywny udział w pracach samorządu nad strategią rozwoju Miasta Puszczykowa, udział w posiedzeniach i komisjach Rady Miasta (2004-2013)
 - 10) Realizacja projektu „Przez jawność do demokracji” w ramach grantu z programu Społeczeństwa Obywatelskiego Fundacji im. Stefana Batorego „Organizacje Strażnicze – społeczna odpowiedzialność w życiu publicznym” (2005).
 - 11) Monitorowanie pracy samorządu i wielokrotne kierowanie zapytań i interwencji do organów nadzoru w sprawach związanych z dostępem do informacji publicznej i stanowieniem prawa miejscowego.(2000-2013)
 - 12) Cykliczny udział w programie „ Masz Głos- masz wybór” (2006 do 2013) (slajd nr 16 prezentacji).

- 13) Aktywny udział w Dniach Puszczykowa , zachęcanie mieszkańców do działania, - możliwość prezentacji własnych wydawnictw (2004 - 2013) (slajd nr 10 prezentacji).
- 14) Inicjatywa SPP w sprawie utworzenia sali dla organizacji pozarządowych , z której do dziś korzystają wszystkie OPP w mieście (SPP wykorzystuje salę między innymi na cykliczne, comiesięczne spotkania z mieszkańcami (2005) i wiele lat później utworzenia przy UM Rady Pożytku Publicznego (2011r)
- 15) Udział SPP, wspieranie, upowszechnianie i propagowanie (szczególnie na łamach „Kuriera Puszczykowskiego” wszystkich działań obywatelskich, edukacyjnych inicjowanych przez UM lub inne organizacje pozarządowe w Puszczykowie (między innymi Fundację Fiedlerów, Puszczykowskie Towarzystwo Sportowe, Stowarzyszenie Puszczykowo- Chateaugiron, ZHP, Stowarzyszenie Zielone Puszczykowo, Ochotniczą Straż Pożarną -zasięg: 9,500 mieszkańców) i Regionie Wielkopolskiego Parku Narodowego (Stowarzyszenie gmin Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego - zasięg: 90.000 mieszkańców)

B. działalność na rzecz zachowania i rozwoju lokalnych wartości kultury i tradycji

Do tej kategorii działań zaliczyliśmy zarówno inicjatywy zakończone konkretnymi dziełami kultury materialnej jak i działalność wydawniczą SPP poświęconą historii i tradycjom Puszczykowa.

- 1) Ufundowanie tablicy poświęconej pamięci Cyryla Ratajskiego, prezydenta Miasta Poznania, który w latach 1920-1940 (do czasu wywiezienia do GG) zamieszkiwał swoją rezydencję nad Wartą w Puszczykowie (2008) (slajd nr 19 prezentacji).
- 2) Wydawanie na zlecenie Miasta (w ramach konkursu burmistrza) dodatku kulturalnego MIKS do gazety miejskiej „Echa Puszczykowa” (2007) (slajd nr 23 prezentacji).
- 3) Renowacja nagrobka Powstańca Wielkopolskiego płk Juliana Langego na cmentarzu w Puszczykowie i współpraca ze Szkołą Podstawową nr 2 im Powstańców Wielkopolskich w sprawie zidentyfikowania wszystkich grobów powstańców wielkopolskich i otoczenia ich stałą opieką (2009) (slajd nr 20 prezentacji).
- 4) Ufundowanie kamienia z informacją o pionierze Puszczykowa- inicjatorze zabudowy willowej nadającej Miastu charakter kurortu -Władysławie Tomaszewskim (2013)
- 5) Działalność wydawnicza w latach 2005-2013. W tym czasie zaprojektowano i wydrukowano szereg publikacji przypominających społeczne i historyczne uwarunkowania rozwoju kurortu Puszczykowo i „Miasta- ogrodu”. Wydano między innymi : Wspomnienia z Puszczykowa, „Dawnych wspomnień czar” dwie edycje albumów Puszczykowa na starych pocztówkach „Puszczykowo dawniej”, dwie edycje monografii puszczykowskich domów „Portrety puszczykowskich domów”, wiele pocztówek z architektonicznymi zabytkami Miasta (slajd nr 21 i 22 prezentacji).

C. działalność edukacyjna i wychowawcza

Do tej kategorii działań zaliczyć możemy wszystkie przeprowadzone przez SPP sondáže ankietowe, konkursy wiedzy, konkursy ogrodów, oraz wszystkie artykuły edukacyjne pojawiające się w KP dotyczące między innymi integracji europejskiej, rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami, a także upowszechniających wiedzę o samorządzie i wartości obywatelskie.

- 1) Realizacja edukacyjnego projektu „Czyste Puszczykowo” we współpracy z Urzędem Miasta, szkołami, przedszkolami, organizacjami seniorów, dofinansowanego z Wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska” (2007) (slajd nr 13 i 14 prezentacji).
- 2) Realizowany przez 7 lat konkurs ogrodów (2004-2010), zachęcający mieszkańców do poprawienia estetyki Miasta (slajd nr 15 prezentacji).
- 3) Cykl artykułów edukacyjnych w „Kurierze Puszczykowskim” związanych z przystąpieniem do Unii Europejskiej w 2004 i 2005 roku.
- 4) Konkurs dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych na temat wiedzy o Unii Europejskiej przed wyborami do Parlamentu Europejskiego (2009, nr 89 KP) (slajd nr 17 prezentacji).
- 5) Propagowanie aktywności wyborczej do Parlamentu Europejskiego. Udział w ogólnopolskiej akcji „Pępek Europy”
- 6) Uczestnictwo w wizycie Studialnej w Brukseli na zaproszenie Komisji Europejskiej (2013) i podjęcie przygotowań do promocji wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014r.
- 7) Od 2000 roku, informowanie i propagowanie historii i kultury Francji oraz wzajemnej współpracy przy okazji współpracy ze Stowarzyszeniem Puszczykowo-Chateaugiron
- 8) Poradnictwo w „Kurierze Puszczykowskim” dotyczące prac ogrodniczych (2005-2008), podatkowych (2011-13), zdrowotnych i prawnych (nowa rubryka od 2013 „ W prawo i prosto”).

D. działalność charytatywna

Zrodziła się spontanicznie z potrzeby mieszkańców i innych organizacji. pozarządowych

- 1) Zainicjowanie poprzez „Kurier Puszczykowski” akcji charytatywnej „Drugie życie bezużytecznych przedmiotów”, dzięki której mieszkańcy mogą przekazać osobom potrzebującym różne przedmioty materialne od ubrań, pomocy szkolnych po sprzęt AGD, meble (2011 do chwili obecnej)
- 2) Udział SPP w Akcji charytatywnej Fundacji Redemptoris Missio polegającej na zebraniu

ciepłych ubrań i inną pomoc dla mieszkańców Afganistanu i Afryki (2010-2013) (slajd nr 18 prezentacji).

6. Ocena efektów wdrożenia projektu dla zaangażowania mieszkańców w realizację zadań publicznych

Do efektów bezpośrednich działań Stowarzyszenia należą przede wszystkim: liczba wspieranych na prośbę mieszkańców interwencji społecznych, wydanie 136 numerów „Kuriera Puszczykowskiego”, 10 Dodatków Specjalnych do KP oraz wspomniane wydawnictwa dotyczące dziedzictwa kulturowego, wyniki projektów dotowanych z zewnątrz, liczba osób uczestniczących w badaniach ankietowych, konkursach wiedzy na temat UE, udział w projektach społecznych i charytatywnych itp.

Do efektów wtórnych, należy na pewno wzrost świadomości obywatelskiej przejawiający się w Puszczykowie wysoką frekwencją wyborczą (udział w akcji Pępek Europy -jeden z najwyższych w Polsce % uczestnictwa w wyborach do Europarlamentu) oraz wzrostem zaufania społecznego do SPP, którego symptomem jest zwracanie się do redakcji z prośbą o pomoc w reprezentowaniu mieszkańców w rozmowach z władzami Miasta. Tylko w ostatnim roku SPP skierowało 4 pisma do: wojewody, do SKO, do RIO. Wartością dodaną jest na pewno integracja mieszkańców wokół działań na rzecz własnego miasta i wspólnot sąsiedzkich.

Opis najważniejszych efektów:

A. Działalność na rzecz podniesienia warunków życia i wspierająca rozwój społeczności lokalnej (ad A1 - A6)

Niekorzystne zmiany przestrzenne budziły sprzeciw mieszkańców od 1995 roku. Po raz pierwszy zbiorowo zaprotestowali w 1999 roku, gdy przekształconych pod działalność gospodarczą/ mieszkaniową i sprzedanych miało zostać 2,2 ha lasu. Po pięciu latach nacisków, wielu wizjach lokalnych wraz z działaczami stowarzyszenia ekologicznego Salamandra, zasięgania opinii prawnych, zgłębiania Ustaw o ochronie środowiska i zagospodarowaniu przestrzennym, pisania pism, wniosków i pozwów - w 2003 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny przyznał mieszkańcom prawo do zachowania lasu. Mieszkańcy dbają o jego czystość, a obecnie, na polanie lasu, dzięki inicjatywie lokalnej SPP powstał plac zabaw i rekreacji, który łączy pokolenia.

Jak widać Inicjatywa lokalna- projekt urządzenia placu zabaw i rekreacji zrealizowany przez SPP we współpracy z UM, jest efektem wieloletniego procesu przejmowania przez mieszkańców odpowiedzialności za „uratowaną” kiedyś przestrzeń publiczną. Od wielu lat, co roku wiosną SPP organizuje sprzątanie tego lasu, na które przychodzą całe rodziny. Początkowo wynoszono z lasu nawet kanapy i lodówki,. Teraz, gdy mieszkańcy na bieżąco pilnują, by nikt nie wyrzucał śmieci - jest ich coraz mniej. Naszym marzeniem było jednak stworzenie na leśnej polanie placu zabaw. Udało się to dopiero w ubiegłym roku dzięki dofinansowaniu z UM. Zaangażowało się w tę pracę wiele organizacji. Ochotnicza Straż

Pozarna trzebiła krzaki, harcerze pomagali usuwać gałęzie, SPP dało projekt i plan geodezyjny oraz prace organizacyjne, ławki a Urząd Miejski wyposażył plac w opłotowanie, urządzenia zabawowe i piaskownice. Wyznaczyliśmy dyżury sąsiedzkie i codziennie otwieramy i zamykamy plac ciesząc się, że przebywa na nim coraz więcej dzieci z rodzicami lub dziadkami. W najbliższym roku będziemy chcieli doposażyć plac w nowe urządzenia rekreacyjne, między innymi do gimnastyki, z których będą mogli skorzystać również seniorzy.

Podobnych rozmiarów protest jak w sprawie lasu dotyczył w latach 2002-2007 lokalizacji stacji benzynowej na skarpie krajobrazowo-przyrodniczej, w bezpośredniej bliskości zabudowy willowej, zagrażający degradacji środowiska, zanieczyszczeniu wód podziemnych i bezpieczeństwu mieszkańców. Znow Stowarzyszenie zasięgało opinii ekspertów Parku Narodowego, Wydziałów Ochrony Środowiska w Starostwie Powiatowym i Urzędzie Marszałkowskim, opłacało z własnych pieniędzy ekspertyzy geologiczne i wyceny gruntu, robiło spotkania z mieszkańcami itd. Akta sprawy zajmują dwa segregatory. Ponownie sprawa została zakończona pomyślnie, władze Miasta zostały zmuszone do wycofania się, ale w 2007 roku Miasto musiało zapłacić inwestorowi, który miał wstępną umowę dzierżawy, odszkodowanie (burmistrz nie poczuwał się do zwrotu pieniędzy) Cieszy natomiast fakt, że przy wjeździe do Puszczykowa, w miejscu planowanej stacji, został urządzony ładny skwer z ławkami (miejsce odpoczynku dla rowerzystów) i z ofiarowaną przez jednego mieszkańca formą przestrzenną - bramą do Miasta-ogrodu, która jest teraz wizytówką Miasta.

Niecodzienną akcją SPP było rozprowadzenie przy pomocy „Kuriera Puszczykowskiego” ok. 3000 kartek pocztowych z prośbą do burmistrza o zachowanie nad Wartą publicznej i rekreacyjnej przestrzeni (historycznie był to teren rekreacyjny, ale był prywatną własnością i nowy właściciel wystąpił z wnioskiem o przekształcenie części terenu w budowlany, na którym miało powstać osiedle rezydencji). Odzew mieszkańców był bardzo liczny. Do Stowarzyszenia wróciło ponad 900 pocztówek osób podpisujących się pod tym apelem imieniem i nazwiskiem. Sprawa Zakola Warty ma również swój szczęśliwy finał. Po zmianie władzy w 2007 roku nowa burmistrz i Rada podjęli decyzje o wykupie 16 ha nad Wartą i przeznaczenia tego terenu tylko na cele rekreacyjne. Zostało to przypieczętowane zapisem w MPZP w 2010 roku. Zakole stało się ulubionym miejscem festynów, zawodów sportowych i codziennych spacerów.

Walka o przestrzeń i ochronę krajobrazu w Puszczykowie trwa. SPP wspiera merytorycznie i medialnie trzy następne akcje protestacyjne mieszkańców: przeciwko poszerzeniu drogi wojewódzkiej 430, oraz budowie, a przede wszystkim lokalizacji w strefach mieszkaniowych, dwóch supermarketów. Sprawy nie są zakończone. W sprawie marketów, SPP dwukrotnie z pozytywnym skutkiem interweniowało w SKO, wniosło poprawki do MPZP, a w sprawie drogi spotkało się z Marszałkiem i uzyskało na razie ustne obietnice zmiany wariantu przebudowy drogi. Współpracuje w rozwiązaniu tych problemów z mieszkańcami i blogiem Zielone Puszczykowo (www.zielone-puszczykowo.pl, który dociera do dużej liczby

młodych ludzi w Mieście i stanowi obok KP ważne ogniwo kształtowania opinii mieszkańców.

SPP przyczyniło się pośrednio do renowacji zabytkowego (100-letniego) dworca w Puszczykówku. Przez kilka kolejnych lat członkowie Stowarzyszenia wraz z harcerzami sprząтали perony i sadzili wzdłuż nich nową zieleń. Wielokrotnie interweniowali w różnych spółkach PKP o likwidację budynku olejarni i cuchnących toalet. Wraz z ówczesną burmistrz zaproponowali włączenie się do projektu rewitalizacji dworca i poprowadzenie punktu informacji turystycznej. Było to warunkiem otrzymania przez PKP dotacji na remont. Ostatecznie w odnowionym budynku funkcję informacji turystycznej przejęła kawiarnia prowadzona przez prywatnego dzierżawcę, ale są w niej dostępne widokówki i publikacje wydawane przez Stowarzyszenie.

ad A7 do A9

Rezultatem inicjowanych przez SPP debat publicznych na temat kierunku rozwoju Puszczykowa były rekomendacje przekazane radnym Miasta, które znalazły swoje odzwierciedlenie między innymi w dokumentach Strategii rozwoju Miasta Puszczykowa i Strategii rozwoju Gmin Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego.

ad A10 do A15

Dotacja z Fundacji Batorego i uczestnictwo SPP w projekcie przez „Przez jawność do demokracji” w jeszcze większym stopniu zobowiązało nas do monitorowania prac Rady Miasta, stanowienia prawa lokalnego, czy realizacji inwestycji miejskich. Za otrzymane pieniądze po raz pierwszy mogliśmy zaprowadzić stronę internetową oraz na okres jednego roku mogliśmy zatrudnić profesjonalnego dziennikarza, który był zobowiązany do uczestniczenia i relacjonowania wszystkich najważniejszych wydarzeń kulturalnych, społecznych i politycznych. Efektem była pełniejsza informacja społeczności lokalnej uzupełniająca wiadomości z wydawanej przez UM gazety Echo Puszczykowa oraz przystąpienie do programu „Masz głos masz wybór”. Pozwoliło to na wysłanie pytań do radnych z prośbą o podsumowanie osiągnięć kadencji i wysłuchania deklaracji programowych nowowybranych radnych. Te deklaracje zostały w 2010- roku porównane z rezultatami czterech lat pracy i opisane w KP.

Staramy się brać udział we wszystkich ważniejszych wydarzeniach społecznych, takich jak rocznice, święta, Dni Puszczykowa itd. co przekłada się na dużą wiarygodność Stowarzyszenia. Mieszkańcy widzą, że nie jesteśmy organizacją „papierową” i czują się ośmieleni w powierzaniu nam ważnych spraw dotyczących społeczności lokalnej. Tylko w 2013 roku kierowaliśmy w imieniu mieszkańców cztery pisma do różnych organów nadzoru w sprawie niekorzystnych zdaniem mieszkańców zmian organizacyjnych w działalności Centrum Animacji Kultury. Pomagaliśmy również w zaskarżaniu decyzji o warunkach zabudowy, których efektem było ich uchylene przez SKO i zmuszenie Miasta do wywołania MPZP.

SPP opiniuje również różne projekty ustaw i przedsięwzięć zewnętrznych. Często opiniujemy różne programy czy propozycje legislacyjne (wynika to z wieloletniego doświadczenia i obserwacji działania władz samorządowych, ponieważ niektórzy nasi członkowie byli w minionym czasie radnymi) Zwróciliśmy się między innymi do Prezydenta RP z propozycjami nowych zapisów w nowelizowanej Ustawie o samorządzie terytorialnym. (por. zał. nr.

Jednocześnie współpracujemy ze wszystkimi organizacjami pozarządowymi w Puszczykowie i bezpłatnie umieszczamy w KP wszelkie informacje promujące organizowane przez nie wydarzenia. W ostatnim roku było aż 45 tego typu informacji

Efekty - działalność na rzecz zachowania i rozwoju lokalnych wartości kultury i tradycji (ad. B1 do B4)

Efektom ufundowania przez SPP tablicy pamięci Cyryla Ratajskiego, renowacji nagrobka Powstańca Wielkopolskiego płk Langego, czy ufundowania kamienia pamięci Władysława Tomaszewskiego jest wiedza i pamięć Puszczykowiec o przodkach, z których mogą być dumni. W uroczystościach uhonorowania tych sławnych osób wzięli udział harcerze, uczniowie szkół, żyjący członkowie rodzin. Od tego czasu w miejscach pamięci pojawiają się kwiaty i znicze. Szczególną troską otoczony jest grób płk. Langego. Dbają o niego uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich, dla których Płk Lange jest bohaterem i wzorem do naśladowania. Dzięki temu puszczykowski cmentarz stał się miejscem żywych lekcji historii, w czasie których uczniowie odnaleźli i oznaczyli groby innych Powstańców. W 95 rocznicę Powstania 27.12.2013 członkowie SPP wraz z mieszkańcami spotkali się na cmentarzu przy grobie Pułkownika i złożyli na nim białoczerwone goździki.

Okolicznościowe wydawnictwa są chlubą Stowarzyszenia. Dzięki wydaniu, dwóch albumów z pocztówkami przedwojennego Puszczykowa oraz książeczek ze wspomnieniami i monografiami puszczykowskich domów, mieszkańcy mogli poznać historie mieszkańców i historię architektury własnego miasta. Również dzięki inicjatywie SPP ponownie pojawiły się w kioskach ruchu widokówki (nie było ich przez kilka lat).

Najlepszą wizytówką działalności wydawniczej jest jednak 136 numerów „Kuriera Puszczykowskiego” wydawanego nieprzerwanie od 1999 roku. Początkowo były to tylko dwie kartki w nakładzie 800 egzemplarzy. Od wielu już lat Kurier drukowany jest w nakładzie 3200 egzemplarzy. Cała praca nad przygotowaniem numeru: własne artykuły, zebranie i wstępna korekta materiałów, układ tekstów, korekta przed drukiem i kolportaż odbywają się w drodze wolontariatu. Opłacane są jedynie praca grafika i koszt druku. Pieniądze na druk pozyskiwane są z reklam, składek członkowskich i 1% odpisu na org. pożytku publicznego. **„Kurier Puszczykowski” jest jedynym docierającym do wszystkich mieszkańców medium informacji w Puszczykowie, w którym mogą oni wyrazić swoje zarówno pozytywne jak i negatywne opinie o tym co się dzieje w mieście.**

B. Efekty - działalność edukacyjna i wychowawcza (ad C1 - C2)

Celem największego projektu edukacyjnego - „Czyste Puszczykowo była zmiana nawyków dotycząca segregacji odpadów i pomoc w zlikwidowaniu nielegalnych wysypisk, które powstały w centrum Miasta przy legalnych gniazdach z pojemnikami na odpady. Do pojemników były wrzucane odpady bytowe, a wokół pojemników wystawiane muszle klozetowe, opony itd. Przy współpracy z Urzędem, firmami wywozowymi, SPP przeprowadziło akcję edukacyjną segregacji u źródła na niespotykaną dotąd skalę - od przedszkola po seniora. SPP zaprosiło przedstawicieli wszystkich szkół i organizacji pozarządowych, a nawet proboszczów dwóch parafii na „burzę mózgową”. Zostały podzielone role. SPP zajęło się przygotowaniem happeningu, Miasto miało przygotować materiały informacyjne (ulotki, tablice informacyjne, kalendarze z harmonogramem wywozu odpadów), firmy wywozowe dały pierwsze worki. Ponieważ wszystko działo się w grudniu, wraz z „Kurierem Puszczykowskim” zostały mieszkańcom przekazane kartki świąteczne z życzeniami z czystego Puszczykowa. Efektem projektu jest do dzisiaj funkcjonujący system segregacji makulatury, szkła i plastiku do kolorowych worków.

Konkurs ogrodów oprócz znaczenia edukacyjnego związanego z pogłębianiem wiedzy ogrodniczej i kształtowaniem poczucia estetyki miał również bardzo ważne znaczenie wychowawcze i integracyjne. Przez siedem lat zgłoszono do konkursu ogrodów. Wizytowała je komisja wyłoniona przez SPP. Ogłoszeniu wyników towarzyszyło towarzyskie spotkanie właścicieli wszystkich ogrodów i wręczenie nagród ufundowanych przez właścicieli sklepów ogrodniczych. Mimo, że konkursu już nie prowadzimy pozostały pomysły na aranżacje ogrodów i wiele przyjaźni.

Ad. C3 do C6

Jednym z celów działania, które SPP przyjęło po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej było informowanie mieszkańców o nowych możliwościach, które stwarza prawo unijne oraz przeciwdziałanie stereotypom i uprzedzeniom narodowościowym. Jednym z elementów informacji o krajach UE jest aktywna współpraca SPP ze Stowarzyszeniem Puszczykowo-Chateaugirone, dzięki której, między innymi na łamach KP, możemy propagować historię i kulturę francuskiego miasta Chateaugirone, które jest miastem partnerskim Puszczykowa

Dzięki konkursowi wiedzy o UE przeznaczonym dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz cyklom artykułów w KP - została przybliżona mieszkańcom tematyka pracy Parlamentu Europejskiego, co znalazło swoje odzwierciedlenie przy okazji drugich wyborów do Parlamentu Europejskiego. KP promował akcję „Pępek Europy” i mamy podstawy, by przypuszczać, że wynik 38,19% w Eurowyborach w Puszczykowie (jeden z wyższych w Polsce) został osiągnięty pośrednio dzięki działaniom informacyjnym SPP. Również w tym roku Stowarzyszenie włączy się w promowanie wyborów do Parlamentu Europejskiego. Przygotowaniem do rozpoczęcia kampanii informacyjnej była wizyta w Brukseli przedstawicielki SPP, na zaproszenie Komisji Europejskiej, w grudniu 2013.

Inne działania edukacyjne związane są z szeroko rozumianą tematyką działalnością wspólnot samorządowych (między innymi propagowanie: partycypacji społecznej, prawa dostępu do informacji publicznej, prawa konsultacji spraw ważnych dla miasta itd.) Okresowo w KP pojawiały się cyklicznie rubryki tematyczne. Było to między innymi poradnictwo dotyczące prac ogrodniczych (2005-2008), podatkowych (2011-13), spraw zdrowotnych, a ostatnio od listopada 2013 poradnictwo prawne w rubryce pod nazwą „W prawo i prosto”).

C. Efekty - działalność charytatywna (ad. 1-2)

Członkowie SPP włączają się praktycznie we wszystkie działania charytatywne, które odbywają się cyklicznie (np. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Szlachetna paczka) lub pojawiają się z potrzeby chwili (np. w sytuacji klęsk żywiołowych na świecie).

Osobiście SPP w 2011 roku zainicjowało na łamach Kuriera akcję „Nowe życie bezużytecznych przedmiotów”, w ramach której, co miesiąc pomaga minimum 20 osobom. W ciągu 28 miesięcy jest to liczba około 580 osób, które zyskały niepotrzebne innym, a im bardzo przydatne: meble, sprzęty AGD, sprzęt sportowy, komputerowy, ubrania itd. Wartością dodaną do przekazanych rzeczy są nowe znajomości, które w dalszej perspektywie przeradzają się często w przyjaźnie. Zdarza się, że do pani, która kieruje pomocą, zwracają się ludzie z prośbą o znalezienie pracy, korepetytora dla dzieci czy po różnego rodzaju porady. Wszyscy otrzymują odpowiedź i na miarę naszych możliwości pomoc (np. dla dziesięciu osób udało się znaleźć płatne zlecenia).

SPP od kilku lat wspomaga również Fundację Redemptoris Missio w zbieraniu np. ciepłych czapek i szalików dla dzieci z Afganistanu (kilka pań specjalnie robiło je na drutach), pomocy szkolnych, okularów i materiałów opatrunkowych dla mieszkańców Azji i Afryki. Efektem był minimum jeden 120 l. worek z zebranymi rzeczami, który trafiał do Fundacji oraz pozytywna energia, która uwrażliwiła ludzi na potrzeby innych i zintegrowała ich wokół wspólnego działania. (por. prezentacja sl. ..)

Można powiedzieć, że 15 lat działalności SPP jest okresem intensywnego kształtowania świadomości obywatelskiej mieszkańców Puszczykowa. Stowarzyszenie liczy obecnie 30 stałych członków ale co roku przybywa mieszkańców bezinteresownie angażujących się w nasze inicjatywy.

7. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Koncentrujemy się na wyszacowaniu zaangażowania finansowego i rzeczowego w realizację najważniejszych projektów, które otrzymały dofinansowanie zewnętrzne oraz na pracach wieloletniej inicjatywy SPP związanych z redakcją i kolportażem Kuriera Puszczykowskiego.

1. „Przez jawność do demokracji” (2005) Fundacja Batorego. Wartość całkowita projektu wynosiła 33 480 zł. Z dotacji, która wyniosła 30 000zł zatrudniliśmy na jeden rok profesjonalnego dziennikarza, opłaciliśmy informatyka za założenie i prowadzenie strony internetowej, mogliśmy sfinansować druk jednej strony promującej projekt w wysokości 300

zł. Pozostałe 3840 zł. zł był to udział własny finansowy Stowarzyszenia składający się z kosztów prowadzenia biura i telefonów oraz rzeczowy, związany z kolportowaniem Kuriera Puszczykowskiego (11 miesięcy x25 kolporterów x 1 godzina w miesiącu X 10 zł)

Wartością dodaną projektu była możliwość nauczenia się profesjonalnego redagowania gazety i prowadzenia strony internetowej oraz przyciągnięcie kilku nowych członków SPP.

2. Projekt „Czyste Puszczykovo” dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska (9-12. 2007). Wartość całego projektu wynosiła 28 000 zł, SPP otrzymało dotację na działania promocyjne i artykuły edukacyjne w KP w wysokości 6000 zł. Pozostałe fundusze zostały zgromadzone dzięki udziałowi finansowemu UM i Przedsiębiorstw komunalnych Remondis i Eko Rondo. Wkład rzeczowy SPP polegał na organizacji 3 roboczych spotkań przedstawicieli wszystkich zaangażowanych w realizację projektu organizacji, (UM, Rada Miasta, 5 szkół, 3 przedszkola, 2 Parafie, 2 firmy komunalne, 3 organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, kolportażu ulotek i Kuriera Puszczykowskiego i szacujemy, że wynosił około 1500zł.

(- 3 spotkania x 3 osoby x 3 godziny x 10 zł

- happening -10 godzin przygotowanie x 2 osoby x 10 zł oraz 6 godzin uczestnictwo w happeningu x 30 osób x 5 godzin, który był przyjemnością i nie podlegał wycenie

- kolportaż KP - 25 osób x 4 miesiące x 1 godzina x 10 zł).

3. Inicjatywa lokalna SPP- Budowa placu zabaw i rekreacji (2011-2012).

Wartość projektu 26 000 zł. Dotacja z Urzędu Miasta na opłotowanie terenu i zakup urządzeń zabawowych rozłożona była na dwa lata wyniosła kolejno 10 000zł i 11 000zł. Udział własny Stowarzyszenia 5000 zł(2x 2 500zł) był przeznaczony na: plan geodezyjny, projekt placu zabaw i zrobienie ławek . Fundacja Batorego dofinansowała SPP kwotą 500 zł, która została przeznaczona na poczęstunek dla dzieci w dniu otwarciu placu zabaw.

4. Wydawanie Kuriera Puszczykowskiego. 1120 +500 17 820 x12 215

Od początku istnienia gazety opłacany jest tylko skład graficzny i druk gazety. Początkowo tylko ze składek i darowizn członków od 2004 pozyskujemy reklamodawców.

Na przykładzie ostatniego 2012 roku - nakład 3200 egzemplarzy druku jednego numeru KP wynosił średnio 5000 zł. Do tego dochodzi praca redakcyjna związana ze zbieraniem i korektą nadesłanych materiałów, współpracą z grafikiem przy układaniu treści, kolportażem, pozyskiwaniem i kontaktem z reklamodawcami oraz wysyłką KP do bibliotek (Narodowa, wojewódzka, miejska i urzędów sąsiednich gmin, omówienie treści na spotkaniu mieszkańców i inne drobne i okolicznościowe prace. Obliczamy, że wydanie jednego numeru kosztuje pracę 2 osób x 14 dni w miesiącu x 6 godzin x 10 zł. Do tego dochodzi praca 25 kolporterów x 1 godzina x10zł. Udział rzeczowy SPP przy wydaniu jednego numeru KP wynosi więc minimum 1680 zł. Biorąc pod uwagę, że jest to 11 miesięcy w roku (w lipcu i sierpniu jest tylko jeden nr), to w skali roku jest to 18480 zł. Tę kwotę można pomnożyć

przez 12 lat wydawania gazety (pierwsze trzy lata KP liczył 4 strony i był wydawany w mniejszym nakładzie), co daje razem wartość prawie 220 000 zł. .

Opracowanie pozostałych wydawnictw SPP odbywało się również w ramach wolontariatu. Za druk książeczki „Portrety Puszczykowskich domów”j zapłaciliśmy w 2013 r. - 1303, 80 zł., Druk widokówek kosztował nas 1000zł, a druk folderu o SPP- 713,40zł. Koszty druku pokrywane były ze składek , darowizn członków oraz pieniędzy uzyskanych z odpisu 1% dla OPP. Nie jesteśmy w stanie zliczyć czasu i środków finansowych wykładanych z kieszeni członków i ewentualnych sponsorów przy realizacji wszystkich pozostałych przedsięwzięć. Idą one w setki godzin i złotych, za które nikt nigdy nie oczekiwał wynagrodzenia.

8. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Piętnaście lat pracy i inicjatyw Stowarzyszenia nie było pasmem stałych sukcesów. Przeżywaliśmy chwile zwątpienia i frustracji pytając się czasami czy to co robimy ma sens.

Szczególnie dotyczy to okresu 1999-2006, kiedy podjęliśmy próbę przekonania mieszkańców, że mamy prawo do dostępu do informacji, do konsultowania decyzji związanych z rozwojem Miasta.

Z grubsza, trudności, których doświadczaliśmy można by podzielić na trzy kategorie: merytoryczno-organizacyjne, finansowe i polityczne

1. Trudności organizacyjne związane były głównie z:

- brakiem siedziby, w której mogłoby się spotkać wiele osób
- początkowo brakiem dostępu do nowych technologii informatycznych, a potem brakiem umiejętności posługiwania się komputerami, skanerami itd.
- brakiem doświadczenia wydawniczego i koniecznością nauki rzemiosła dziennikarskiego i edytorskiego
- brakiem umiejętności pisania i rozliczania wniosków o dotacje
- rotacją kolporterów Kuriera i członków SPP
- starzeniem się Członków SPP i brakiem młodego narybku,
- syndromem wypalenia i odejściem z SPP wielu członków zawiedzionych przegraną w wyborach w 2010 r. burmistrz, z którą udało się nawiązać dobrą współpracę i zrealizować takie projekty jak: Dialog w gminach Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego, Czyste Puszczykowo, Dworzec w Puszczykówku - wspólna sprawa, czy Wykupienie Zakola Warty

2. Trudności finansowe dotyczyły przede wszystkim:

- ograniczonych funduszy na druk gazety, które początkowo pochodziły tylko ze składek,
- braku skuteczności w aplikowaniu o środki pochodzące z funduszu dla OP

- w latach 2000-2006 trudności w pozyskaniu reklamodawców, którzy postrzegając nas jako grupę opozycyjną wobec ówczesnych władz woleli zamieszczać reklamy w gazecie wydawanej przez Urząd

-dużej rotacji i często nierzetelności reklamodawców, którzy nie płacili za zamieszczone w KP reklamy

3. Polityczne problemy funkcjonowania SPP nie były związane z przynależnością do partii politycznej, ale w latach 1999-2006, spowodowane były głównie brakiem akceptacji sposobu zarządzania miastem, szczególnie przestrzenią miejską oraz propagowaniem przez SPP innej, zrównoważonej wizji rozwoju Miasta. Postrzegano nas jako organizację opozycyjną, z którą nie można współpracować i sekowano nas od dostępu do informacji oraz uczestniczenia w różnego rodzaju uroczystościach miejskich czy lekceważono nasze inicjatywy. Po zmianie władzy w latach 2007-2010 część mieszkańców przypisywała nam „lizusostwo” wobec nowej p. burmistrz, druga część oskarżała o nieskuteczną obronę przed atakami na jej osobę. Najtrudniejszym był okres pierwszych dwóch lat po kolejnej zmianie władzy (2010-2011), kiedy na nowo trzeba było udowodnić, że nasze cele i wola pracy na rzecz rozwoju Miasta i wspólnoty mieszkańców nie są zależne od panującego w mieście układu interesów. Efektem była zainicjowana przez SPP i podjęta przez obecnego burmistrza inicjatywa lokalna budowy placu zabaw i rekreacji, która została zauważona przez Fundację Batorego i uhonorowana nominacją do tytułu „Supersamorząd.”

Zalecenia dla innych podmiotów zainteresowanych wdrożeniem projektu

Organizacjom, działającym w podobnych warunkach, w małych miasteczkach, gdzie wszyscy się znają i gdzie czasami wyrażenie odmiennej od „panującej władzy” opinii czy podjęcie nowej inicjatywy traktowane jest jako działanie opozycyjne, radzimy zgodnie z hasłem Wojciecha Młynarskiego „róbć swoje”. W naszej opinii tylko konsekwencja w działaniu i niejako pozytywistyczna praca u podstaw i ponad podziałami jest w stanie przekonać ludzi i zachęcić ich do współdziałania.

Warunkami powodzenia są na pewno:

- jasno wytyczone i konsekwentnie realizowane cele,
- lider organizacji, który potrafi swoim zapałem i determinacją w działaniu skupić wokół siebie ludzi, „którym się chce” i przekonać ich do sensu pracy dla innych,
- uznanie i docenianie pracy szeregowych członków i wolontariuszy, każdego, kto na miarę swoich możliwości poświęca czas i energię dla realizacji podejmowanych inicjatyw. Prezes Stowarzyszenia publicznie, również na łamach KP dziękuje współpracującym organizacjom, pracownikom urzędu, wolontariuszom, a dla kolporterów KP raz w roku organizuje spotkanie noworoczne,
- żywy i stały kontakt i dwustronna komunikacja z otoczeniem zewnętrznym, w naszym wypadku z mieszkańcami, poprzez umożliwienie wysłuchania ich opinii i wypowiedzenia się w ważnych dla nich sprawach (w każdy pierwszy wtorek miesiąca organizujemy otwarte dla wszystkich mieszkańców spotkania SPP, w stałym miejscu i o stałej godzinie,

- zadbanie o możliwość przekazywania informacji o podejmowanych działaniach np. poprzez stronę internetową, własną gazetę, której łamy również są dostępne dla uwag i opinii czytelników (w naszym przypadku jest to Kurier Puszczykowski, który jest roznoszony do każdego domu w Puszczykowie),
- przejrzystość działania; publikowanie sprawozdań z działalności (do 2006 roku roczne sprawozdania z działalności SPP ukazywały się w KP, obecnie na naszej stronie internetowej www.puszczykowo.info.pl,
- odpowiedzialność za podjęte zobowiązania. Kurier Puszczykowski ukazuje się od 15 lat, co miesiąc, zawsze na czas, co, biorąc pod uwagę, że nie jest to praca zarobkowa wymaga ogromnej woli, samodyscypliny i również poczucia misji,
- otwartość na nowe pomysły, utrzymywanie dobrych relacji nawet z osobami, które mają inne poglądy, dużo pogody i humoru, które pozwalają przezwyciężyć największe trudności.